

Руденко Р. І.

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Статтю присвячено теоретичним основам публічного управління процесами цифрової трансформації у сфері охорони здоров'я в Україні в умовах та реаліях сьогодення – повномасштабної війни, постпандемічних викликів та повоєнного відновлення.

Мета дослідження – здійснити системний аналіз стану розробленості теоретичних засад публічного управління процесами цифрової трансформації сфери охорони здоров'я, виявити теоретичні прогалини, стратегічні суперечності та перспективи їх інтеграції у практику державного управління охороною здоров'я.

Матеріали та методи дослідження: історико-генетичний, порівняльно-управлінський, системно-структурний та критичний аналіз наукової літератури (37 джерел, 2020–2025 рр.).

Встановлено, що сучасна теоретична база публічного управління формується на міждисциплінарному поєднанні концепцій е-урядування, цифрового здоров'я та інноваційного менеджменту. Виокремлено стійку теоретико-методологічну тріаду: 1) теорія інституційних змін; 2) модель прийняття технологій ТАМ; 3) концепція міжсекторальної співпраці. Запропоновано авторське визначення публічного управління у сфері охорони здоров'я як інтегрованої системи взаємодії державних органів, бізнесу та громадських інститутів, спрямованої на клієнтоцентричну (пацієнтоцентричну) модель через інноваційні управлінські підходи. Доведено, що вектором дослідження вітчизняних науковців у сфері публічного управління є ті динамічні процеси, які невід'ємно пов'язані із контекстом національних реформ, децентралізації влади та суспільної трансформації. Приватно-публічне партнерство, інтеграція в сучасні реалії глобальних викликів, стратегічний напрямок головної мети держави – служіння суспільству, – все це є основним науковим дискурсом національного рівня. Обґрунтовано думку, що саме сфера охорони здоров'я є найкращим лакмусом для впровадження теоретичних доробок публічного управління, адже вона поєднує в собі основні ключові виміри – владний, суспільний, економічний та професійний.

Акцентовано на існуванні теоретичних прогалин: недостатня інтеграція ТАМ з інституційними змінами, фрагментарність державної політики у воєнний період, слабка адаптація нового публічного менеджменту до посткризових реалій. Як перспективу запропоновано формування гібридної моделі ПУ ЦТОЗ, що забезпечить інституційну стійкість, суспільну довіру та стратегічну ефективність національної цифрової екосистеми охорони здоров'я України.

Ключові слова: публічне управління, цифрова трансформація, охорона здоров'я, інституційні зміни, ТАМ, міжсекторальна співпраця, е-урядування, пацієнтоцентричність.

Постановка проблеми. В умовах сьогодення, однією з головних ознак якого є швидкий розвиток цифрових технологій, цифрова трансформація виступає ключовим аспектом реформування основних сфер суспільного життя. Не є виключенням в даному випадку і сфера охорони здоров'я. Слід акцентувати, що мова в даному випадку йде саме про цифрову трансформацію, яка, на відміну від цифровізації, передбачає стратегічні зміни у механізмах публічного управління, які відбуваються з метою покращення доступності та якості медичної допомоги, а на заключному етапі – для побудови ефективної цифрової екосистеми сфери охоро-

ни здоров'я. Цифровізація же в даному випадку виступає як інструмент здійснення реформ, якій за допомогою таких інноваційних технологій як штучний інтелект, інтернет речей, BigData, телемедицина – дозволяє максимально ефективно реалізовувати поставлені завдання.

Актуальність теми зумовлена сучасними викликами, які стоять перед державою. Наслідки повномасштабної війни, планування повоєнного відновлення, постпандемічні виклики – демонструють стратегічну важливість цифрової трансформації в сфері охорони здоров'я та особливу, лідерську роль в ній держави. Тому, саме в кон-

тексті публічного управління ЦТОЗ потребує теоретичного осмислення, адже сучасні моделі управління не завжди враховують специфічну природу цифрових екосистем. Як слушно відмічають Н. Сорокіна та В. Філатов, цифровізація в сучасних умовах вже не є виключно технологічним трендом. Виклики, які стоять зараз перед державою, вимоги суспільства щодо більшої прозорості та ефективності – все це є життєво необхідними умовами побудови дієвої системи публічного управління [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковий дискурс публічного управління (ПУ) у сфері охорони здоров'я підтримують в своїх дослідженнях такі вітчизняні автори як М. Аніщенко [2], В. Бондар [3], В. Буга [4], С. Квітка [5], С. Станіславська [6], Р. Шевчук [7] та ін. Як об'єкт наукового дослідження природи цифрової трансформації публічного управління представлено в працях таких дослідників як О. Берназюк [8], В. Саприкін [9], В. Сиротін [10] та ін. На міжнародному рівні вказаній проблематиці приділено увагу у працях Cunyi Yang [11], Gülin Göksan [12], С. М. Proftioiu [13], А. Androniceanu [14] та ін.

В той же час, слід констатувати, що, на даний час, малодослідженим залишається питання теоретичних основ публічного управління ЦТОЗ. Вважаємо, що без належного теоретичного осмислення, ці процеси будуть поверхневими, адже саме теоретичні основи виступають запорукою системності та обґрунтованості результатів досліджень. Саме теорія публічного управління, скрізь призму сталого уніфікованого понятійно-термінологічного апарату, завдяки логічній внутрішній узгодженості, комунікативності та релевантності забезпечить належне сприйняття процесів публічного управління ЦТОЗ. І навпаки, без належним чином обґрунтованої теоретичної бази, цифровізація в системі охорони здоров'я ризикує залишитися технічно успішною але, з точки зору державного управління та інституціональної узгодженості – абсолютно неефективною.

Постановка завдання. Таким чином, метою дослідження є системний аналіз стану розробленості теоретичних основ публічного управління процесами ЦТОЗ через зіставлення основних концептуальних підходів з метою виявлення теоретичних прогалин для стратегічних суперечностей та перспектив інтеграції у процеси державного управління сферою охорони здоров'я.

Під час дослідження було застосовано сукупність прийомів та методів, комплексне засто-

сування яких дозволило досягнути заявленої мети. Історико-генетичний метод, використано для простеження еволюції концепцій публічного управління – від середньовічних ідей Макіавеллі та ідей Просвітництва через концепції Вільсона, Вебера та Вайта до аналізу сучасної парадигми Нового публічного менеджменту. Порівняльно-правовий та порівняльно-управлінський методи застосовано автором під час зіставлення вітчизняних та міжнародних підходів до визначення публічного управління охороною здоров'я та його цифрової трансформації. Системно-структурний аналіз став основним методом для ідентифікації та обґрунтування ключової теоретико-методологічної тріади (теорія інституційних змін – модель ТАМ – концепція міжсекторальної співпраці). Критичний аналіз наукової літератури дав нам можливість не лише констатувати наявний стан розробленості теми, а й обґрунтувати власне авторське визначення публічного управління у сфері охорони здоров'я та вказати на ключові теоретичні неузгодженості.

Виклад основного матеріалу. Сучасна наука державного управління характеризується теоретичним базисом, якій має тривалу історію еволюції від класичних бюрократичних моделей до постмодерністських підходів, відображаючи динаміку суспільно-політичних трансформацій. Як справедливо відмічає Н. Шевченко, кожен етап характеризується як переосмисленням принципів публічного управління, так і адаптацією до нових соціально-економічних, політичних та культурних умов. Ці процеси пов'язані з пошуком нових форм демократії, що забезпечують ефективну участь громадян у прийнятті рішень, зміцнюють довіру до державних інститутів та адаптуються до змінюваних суспільних запитів [15]. На кожному з історичних етапів формування концепцій публічного управління – Середньовіччя, Просвітництва, раннього капіталізму формувались ідеї, зміст яких залишається актуальним і зараз в умовах глобальних криз та тектонічних змін в усіх галузях суспільного життя.

Поряд із еволюційною розробкою концептуальних підходів до розуміння та сутності публічного управління, відбувались і гносеологічні та лінгвістичні розвідки самої дефініції. В контексті нашого дослідження необхідним перш за все з'ясувати сутність та зміст самого поняття «публічне управління».

За визначенням Л. Новак-Каляєвої «публічне управління» – це діяльність органів державного управління, органів місцевого самоврядування,

представників приватного сектору та інститутів громадянського суспільства в межах визначених законом повноважень і функціональних обов'язків (планування, організації, керівництва, координації та контролю) щодо формування та реалізації управлінських рішень суспільного значення, політики розвитку держави та її адміністративно-територіальних одиниць [16].

На думку Р. Мельника, публічне управління являє собою різновид суспільно корисної діяльності, який ся певною сукупністю суб'єктів, зокрема органами державної влади [17].

О. Задахайло, робить висновок про те, що становлення поняття «публічного управління» пов'язане з наявністю процесу «роздержавлення» управління, що, зі свого боку, пов'язано з передачею частини державних функцій органам місцевого самоврядування та неурядовим організаціям [18]. У своїй аналітичній праці щодо співвідношення понять «публічне управління», «державне управління» та «публічне адміністрування», О. Михайловська ті ін. роблять висновок, що публічне управління це вплив суб'єкта управління (що володіє публічною владою) на об'єкт – суспільство (суспільні процеси, відносини), відповідно до покладених на нього суспільно значущих функцій і повноважень [19].

Таким чином, вектором дослідження вітчизняних науковців у сфері публічного управління є ті динамічні процеси, які невід'ємно пов'язані із контекстом національних реформ, децентралізації влади та суспільної трансформації. Приватно-публічне партнерство, інтеграція в сучасні реалії глобальних викликів, стратегічний напрямки головної мети держави – служіння суспільству, – все це є основним науковим дискурсом національного рівня, практичне значення якого полягає у розробці концепцій щодо реалізації державної політики та створення механізму балансів інтересів суспільства та держави. В той же час, необхідно відмітити, що основні наукові доробки національного рівня побудовані на глобальних традиціях публічного управління, базис якого заклали зарубіжні дослідники.

Апелуючи до міжнародного наукового спадку розвитку теоретичних основ публічного управління, ми, на відміну від національного контексту, отримаємо для себе багатовекторний простір концепцій та підходів де перетинаються різні традиції, ідеї та управлінські культури. А, в свою чергу розпочинаючи аналіз міжнародного виміру теорії публічного управління, будь який дослідник неминуче зверне свою увагу до самих витоків, до базових ідей, які стали початком епохи

теоретичного осмислення процесі державного управління. І саме ідеї Вудро Вільсона, 28-го Президента США стали таким базисом. Саме його праці у 1880-х роках стали поштовхом щодо переосмислення та реформування сфери державного управління та уточнення його зв'язку з обраними посадовими особами [20].

Значний внесок в розбудову теоретичних основ публічного управління зробив Л. Д. Вайт, американський історик, який спеціалізувався на державному управлінні. За його визначенням, державне управління «складається з усіх тих операцій, метою яких є виконання або забезпечення дотримання державної політики, оголошеної компетентним органом» [21]. Це визначення зосереджено на функціональному аспекті державного управління і цілком логічним вважається, що, акцентувавши увагу на реалізації політики через координацію ресурсів, Л. Вайт заповнив основи американської школи публічного управління.

Перед тим, як перейти до сучасних закордонних концепцій публічного управління необхідно згадати теорію раціонально-легальної бюрократії одного з видатних представників класичних підходів в управлінні – Макса Вебера. Акцент вченого був спрямований на механізми ефективного адміністрування через ключові елементи – ієрархію, спеціалізацію та формалізовані правила. Саме вони, на думку М. Вебера забезпечують стабільність державних процесів [22]. Як слушно відмічає Л. Литвинова, М. Вебер досліджує взаємозв'язок розвитку бюрократичної організації соціального управління з прогресом демократизації економічних і соціальних відмінностей у суспільстві модерну, розглядаючи, насамперед, політичну систему [23].

Подальший розвиток теоретичних основ публічного управління пов'язаний із парадигмою нового публічного менеджменту (НПМ) [24]. Ми погоджуємось із думкою Н. Обушної, що концепція НПМ стала відповіддю на кризові явища в управлінні державою, побудованої на принципах бюрократії, ієрархічної організації, централізації, стабільності організації державної служби [25]. Для цієї концепції притаманні розбіжності із традиційною бюрократичною теорією управління на користь клієнтоорієнтованості та ринкових механізмів, таких як аутсорсинг. Децентралізація, гнучкість, ринкові стимули – все це є основними ознаками НПМ, що, в свою чергу з одного боку наділяє процеси управління ефективністю та оперативністю забезпечення потреб суспільства, але, з іншого боку може посилювати нерівність у розподілі громадських благ.

Переходячи до аналізу теоретичних основ публічного управління у сфері охорони здоров'я, необхідно виходити з того, що саме ця галузь є найкращим лакмусом для впровадження теоретичних доробок публічного управління, адже вона поєднує в собі основні ключові виміри – владний, суспільний, економічний та професійний. З позицій публічного управління це не просто одна з галузей суспільного життя або економічного ринку, але це публічна функція держави, реалізація якої забезпечує ключові блага і перш за все – здоров'я нації.

В. Буга та А. Полтавець визначають публічне управління у сфері охорони здоров'я як діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, спрямовану на формування, реалізацію та контроль державної політики у галузі охорони здоров'я для забезпечення доступності та якості медичних послуг [4, с. 633]. Автори також окреслюють основне коло завдань ПУ у медичній сфері: формування політики охорони здоров'я; фінансування системи охорони здоров'я; організація медичної допомоги; кадрова політика; контроль і нагляд; забезпечення доступності медицини; медична безпека. Доводиться, що публічне управління та адміністрування у сфері охорони здоров'я відіграє ключову роль у забезпеченні здоров'я нації [4, с. 635].

С. Станіславська характеризує ПУ у сфері охорони здоров'я як структурну умову забезпечення соціальної безпеки держави у постмодерний період у формі надання інституційних гарантій для реалізації прав громадян на отримання якісної медичної допомоги, підвищення якості життя населення, покращання демографічної ситуації, зайнятості та соціальної захищеності, результативності подолання відповідних соціальних аномалій, характерних для розвитку соціальної держави як індикатору спроможності держави належно реагувати на забезпечення антропоцентричної цінності її публічної політики [6, с. 605].

Р. Черніховський розглядає ПУ у сфері охорони здоров'я як взаємодію між державним, бізнесовим та громадським секторами з метою виконання цілей державної політики в галузі охорони здоров'я. До основних завдань публічного управління в галузі охорони здоров'я автор включає урахування міжнародних тенденцій у покращенні та модернізації системи охорони здоров'я; зменшення фінансових ризиків, отримання і надання медичних послуг; поліпшення якості медичних послуг та інновації; вдосконалення ресурсного забезпечення медичних послуг; підвищення відповідальності

населення за своє здоров'я та підтримка превентивної моделі медичної допомоги, тощо [26].

На міжнародному рівні акцент теоретичних підходів спрямований на універсальні моделі. Як справедливо відмічає А. Куценко, саме через це фахівці ВООЗ налагодили співпрацю з представниками європейської сфери охорони здоров'я регіону і виступають із закликом до керівництва держав втілювати програми збереження здоров'я й доступності послуг в обставинах економічної кризи [27].

Концепція управління в галузі охорони здоров'я тісно пов'язана з її еволюцією в рамках ширшої сфери державного управління, а також з принципами належного управління, що пропагуються Світовим банком. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) доклала значних зусиль для розвитку управління в галузі охорони здоров'я [28]. ВООЗ використовує термін «управління» для опису ролі національних лідерів в управлінні системою охорони здоров'я та регулюванні її діяльності. Управління зосереджено на керівній функції, яка включає визначення загального бачення системи охорони здоров'я та встановлення операційних меж для учасників системи.

Ще одним теоретичним аспектом ПУ у сфері охорони здоров'я є тісний взаємозв'язок між політикою та державним управлінням. За твердженням закордонних авторів, управління не існує поза політикою навпаки воно «викуване в кузні політики» [29]. В той же час, існує і протилежна думка, адже інші автори стверджують, що наразі сфери громадського здоров'я та державного управління залишаються значною мірою окремими, хоча варто зазначити, що зростання інтересу до «політики охорони здоров'я» призводить до зближення цих сфер. [30, 31]. В свою чергу, політика охорони здоров'я часто встановлюється для задоволення конкретної потреби в медичній сфері та керівництва процесом прийняття рішень, таких як визначення пріоритетних напрямків, стратегій, розподілу фінансування або впровадження нових технологій. Розробка політики охорони здоров'я може бути ситуативною та фрагментарною [32]. Існує високий рівень складності в ландшафті національної та міжнародної політики охорони здоров'я, де юрисдикційні фактори впливають на медичні послуги, фінансування, законодавство та регулювання, що неминуче впливає на рівність у сфері охорони здоров'я в усій країні [33].

Проаналізувавши наукові праці вітчизняних та закордонних науковців, автором пропонується власне визначення публічного управління у сфері

охорони здоров'я, а саме це: інтегрована система взаємодії державних органів, бізнес-структур та громадських інститутів, спрямована на реалізацію соціально-орієнтованої політики через інноваційні менеджерські підходи, з метою забезпечення доступної, ефективної та якісної охорони здоров'я населення в умовах перетворення бюрократичної культури до клієнтоцентричної моделі. Охорона здоров'я є дуже широкою сферою соціальної діяльності, і включає в себе не лише медичну діяльність, а й фармацевтичну та реабілітаційну, діяльність народних цілителів та оздоровчих громадських організацій тощо.

Що стосується теоретичних основ ПУ процесами цифрових трансформацій у системі охорони здоров'я, то в даному випадку слід виходити з того, що вони ґрунтуються на міждисциплінарному поєднанні основних парадигм ПУ. В першу чергу до таких слід віднести концепції е-урядування; цифрового здоров'я та інноваційного менеджменту. В той же час, слід погодитись із авторами які стверджують, що сучасний стан цифрових трансформацій досягає такого рівня інновацій, що у контексті публічної влади в недалекому майбутньому вони стануть заміною електронного врядування [34].

На нашу думку, з позицій проведеного аналізу наукових джерел, ключовими теоріями ПУ ЦТОЗ є теорія інституційних змін [35]; модель сприйняття технологій (теорія ТАМ) [36] та концепцію міжсекторальної співпраці [37]. Саме теорія інституційних змін пояснює необхідність зміни формальних правил а також організаційних структур для побудови якісно нового середовища найбільш підготовленого для впровадження цифрових трансформацій у сферу охорони здоров'я.

Що стосується теорії сприйняття ТАМ, то саме за її допомогою забезпечується теоретична основа через прийняття технологій крізь призму розуміння корисності та легкості використання лікарями, пацієнтами та посадовими особами галузі. Проведення ретельної оцінки потреб перед впровадженням нових технологій моделювання охорони здоров'я допомагає визначити інструменти, які відповідають цілям освіти. Ці оцінки усувають відомі прогалини та забезпечують підвищення сприйнятої корисності [36].

В свою чергу модель міжсекторальної співпраці формує теоретичну основу публічного управління цифровою трансформацією сфери охорони здоров'я шляхом об'єднання ресурсів держави, бізнесу та громадянського суспільства. Саме це дозволяє формувати галузь ефективною та стійкою до викликів сьогодення.

В той же час, необхідно відмітити, що сучасна теоретична основа публічного управління процесами цифрових трансформацій в сфері охорони здоров'я на даний час не є абсолютно вдосконаленою та ідеальною, адже вона має свої недоліки та неузгодженості, на кшталт недостатньої інтеграції між різними концепціями, недостатній рівень адаптації сучасних теорій (наприклад нового публічного менеджменту) в практичну діяльність державних галузевих інституцій тощо.

Таким чином, необхідно констатувати, що теоретичні основи публічного управління процесами цифрової трансформації у сфері охорони здоров'я на даний час представляють собою синергетичну структуру, яка поєднує в собі різні концепції та теорії ПУ, забезпечуючи еволюційний перехід від бюрократичних моделей клієнтоцентричної (пацієнтоцентричної) цифрової екосистеми. Інтегральність теоретичної бази дозволяє вже на цьому етапі долати практичні недоліки системи та реагувати на глобальні виклики сучасності. Більш того, маючи таку тривалу історію розвитку теоретичні основи публічного управління виступають маркерами стратегічного розвитку системі охорони здоров'я, зокрема через інновації у державну політику, що забезпечує доступність, якість, безпеку та сталість системи надання медичної допомоги. В цьому процесі саме цифрова трансформація виступає головним механізмом реалізації забезпечення обов'язку держави реалізації конституційних прав громадян у сфері охорони здоров'я.

Одним з ефективних кроків формування адаптивних теоретичних підходів до ПУ у ЦТОЗ автору вбачається формування інтегрованої моделі, яка консолідує основні переваги та поєднає конструктивні положення існуючих теорій публічного управління. Переконані, що така модель зможе слугувати фундаментом побудови національної цифрової екосистеми, як повноцінного драйвера повоєнного відновлення країни.

Висновки. Проведений системний аналіз стану розробленості теоретичних основ публічного управління процесами цифрової трансформації у сфері охорони здоров'я дозволив виявити основні теоретичні прогалини, стратегічні суперечності та перспективи інтеграції у процеси державного управління охороною здоров'я, повністю реалізувавши поставлену мету дослідження.

Зокрема, встановлено, що сучасний теоретичний базис ПУ ЦТОЗ формується на міждисциплінарній основі різних концепцій, зокрема е-урядування, цифрового здоров'я та інноваційного менеджменту, з домінуванням трьох ключових теорій: теорії інституційних змін; моделі

ТАМ, що забезпечує прогнозування та стимулювання прийняття технологій через сприйняття корисності і легкості використання стейкхолдерами; концепції міжсекторальної співпраці, яка гарантує об'єднання ресурсів держави, бізнесу та громадянського суспільства для сталого розвитку цифрової екосистеми охорони здоров'я.

Теоретичні прогалини полягають у недостатній інтеграції різних моделей з інституційними змінами, фрагментарності застосування принципів сучасних концепцій ПУ в умовах воєнного стану, а також у недостатній адаптації основних

теорій (зокрема НППМ) до специфічних викликів постпандемічного та повоєнного відновлення.

Одним з ефективних кроків формування адаптивних теоретичних підходів до ПУ у ЦТОЗ є формування інтегрованої моделі, яка консолідує основні переваги та поєднає конструктивні положення існуючих теорій публічного управління.

Перспективи подальших досліджень. Подальшим напрямком дослідження автором обрано розробку методологічних підходів до формування політики публічного управління у сфері охорони здоров'я.

Список літератури:

1. Н. Сорокіна. Цифровізація публічного управління в Україні: теоретичний аспект. Сорокіна Н., Філатов В. *Аспекти публічного управління*. Т. 13 № 1, 2025. С. 77–81. DOI: <https://doi.org/10.15421/152509>
2. Аніщенко М. А. Сфера охорони здоров'я як об'єкт публічного управління. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2023. № 34. С. 31–37. <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2023.34.5>.
3. Ніколюк О., Бондар В., Цветкова Н. Напрями удосконалення системи публічного управління розвитком у сфері охорони здоров'я України. *Food Industry Economics*. 2021. 13(3). DOI: <https://doi.org/10.15673/fie.v13i3.2137>
4. Буга В. В., Полавець А. А. Публічне управління та адміністрування у сфері охорони здоров'я. *Право і суспільство*. № 4. 2024. С. 633–638. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.4.89>
5. Квітка С., Корсун В., Магиляс Ю. Цифрова трансформація публічного управління: перспективні напрямки досліджень. *Аспекти публічного управління*, 2024. 12(3), С. 50–58. DOI: <https://doi.org/10.15421/152437>
6. Станіславська С. С. Публічне управління у сфері охорони здоров'я як структурно-функціональний засіб підвищення якості життя громадян. *Державне будівництво*. 2024. № 2 (36). С. 605–619. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2024-2-41>
7. Шевчук Р. Сучасний стан публічного управління сферою охорони здоров'я в Україні. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. *Політичні науки та публічне управління*, 2023. (6(66), 79–85. DOI: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-6\(66\)-11](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-6(66)-11)
8. Берназюк О. Цифрові технології у сфері публічного управління: визначення основних понять. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету. Серія: Право*, 46, 109–113. Відновлено з [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2017_46\(1\)_26](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2017_46(1)_26) (дата звернення 25.10.2025)
9. Саприкін В. Оцифровування, цифровізація та цифрова трансформація публічного управління в Україні. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління*. 2024. № 19(1). С. 116–121. DOI: <https://doi.org/10.17721/2616-9193.2024/19-19/222024>
10. Сиротін В. Сутність та особливості цифровізації у сфері публічного управління. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. № 8. С. 1–6. <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2023-8-02-05>
11. Cunyi Yang. Government in the digital age: Exploring the impact of digital transformation on governmental efficiency. *Technological Forecasting and Social Change*. Volume 208. November 2024. 123722. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2024.123722>
12. Gülin Göksan. Two Faces of Digital Transformation: Technological Opportunities versus Social Threats. Chapter 4: Digitalization in Public Administration Available to Purchase By Gülin Göksan. ISBN electronic: 978-1-83753-096-0. 2023. DOI: <https://doi.org/10.1108/978-1-83753-096-020231004>
13. Profiroiu C. M., Negoită C. I., Costea A. V. Digitalization of public administration in EU member states in times of crisis: the contributions of the national recovery and resilience plans. *International Review of Administrative Sciences*, 2023. 90(2), 336–352. DOI: <https://doi.org/10.1177/00208523231177554> (Original work published 2024).
14. Androniceanu A., Georgescu I. Public Administration Digitalization and Government Effectiveness in EU Countries. *Central European Public Administration Review*, 2023. 21(1), 7–30. DOI: <https://doi.org/10.17573/cepar.2023.1.01>
15. Шевченко Н. Еволюція основних концепцій публічного управління. *Публічне управління та адміністрування*. № 2. 2024. С. 15–21. DOI: <https://doi.org/10.54891/2786-6998-2024-2-3>

16. Публічне управління: термінол. слов. Уклад.: В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петроє та ін. Київ: НАДУ. 2018. 224 с.
17. Мельник Р. С. Категорія «публічне управління» у новій інтерпретації. *Правої суспільство*. 2012. № 6. С. 95–98.
18. Задохайло О. Співвідношення понять «державне управління», «публічне управління» та «публічне адміністрування» в категоріальному апараті адміністративного права. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди «ПРАВО»*. 2020. Вип. 31. С. 43–48.
19. Аналіз теоретичних підходів до визначення сутності складових дефініцій публічного управління та адміністрування / О. В. Михайловська, Н. В. Філіпова, Л. С. Ладонько, Н. В. Ткаленко. *Університетські наукові записки*. 2016. № 2. С. 241–253. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2016_2_24 (дата звернення 29.10.2025)/
20. James Svara. Woodrow Wilson and the Tradition of Dualism in Public Administration. Oxford Research Encyclopedias. Published online: 17 December 2020. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228637.013.1455>
21. University of North Dakota. What Is Public Administration? Key Insights. UND | Grand Forks, ND | University of North Dakota. URL: <https://und.edu/blog/what-is-public-administration.html> (date of access: 09.11.2025).
22. The Context Behind Weber's Bureaucracy Theory: Industrial Demands and Efficiency. *Pubadmin institute*. URL: <https://pubadmin.institute/administrative-theory/weber-bureaucracy-theory-industrial-efficiency> (date of access: 09.11.2025).
23. Литвинова Л. В. Феномен бюрократичної культури: теоретичний аналіз та виклики в умовах формування сучасної соціально-орієнтованої культури публічного управління в Україні. *Право та державне управління*. № 4. 2019. С. 138–144. DOI: <https://doi.org/10.32840/pdu.2019.4.21>
24. Fakhru Islam. New Public Management (NPM): A dominating paradigm in public sectors. *African Journal of Political Science and International Relations*. April 2015. 9(4), 141–152. DOI: <https://doi.org/10.5897/AJPSIR2015.0775>
25. Обушна Н. І. Новий публічний менеджмент як системна композиція інноваційних інкорпоративних управлінських підходів у публічному секторі. *Наукові інновації та передові технології*. № 12. 2024. С. 136–146. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-12\(40\)-136-146](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-12(40)-136-146)
26. Черніховський Р. Публічне управління в сфері охорони здоров'я та напрями його покращення. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. № 6. 2023. С. 277–282. <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2023.6.47>
27. Куценко А. О. Зарубіжний досвід публічного управління сферою охорони здоров'я. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування, (16). DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2025-16-02-20>
28. Hui Yang. Governance: Perspectives of public administration, health administration, and primary care. *Chinese General Practice Journal*. Volume 2. Issue 1. April 2025. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.cgj.2025.100045>
29. Meier K, Hill G. Bureaucracy in the Twenty-First Century. In: Ferlie E, Lynn L, Pollit C, eds. *The Oxford Handbook of Public Management*. Oxford: Oxford University Press; DOI: <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199226443.003.0004>
30. Bernier N. F., Clavier C. Public health policy research: making the case for a political science approach. *Health Promot Int*. 2011. 26, 109–116. doi: 10.1093/heapro/daq079. DOI: <https://doi.org/10.1093/heapro/daq079>
31. Clavier C., de Leeuw E. Framing public policy in health promotion: Ubiquitous yet elusive. In C. Clavier & E. de Leeuw (Eds.), *Health Promotion And the Policy Process* (pp. 1–22). 2013. Oxford: Oxford University Press. URL: https://www.academia.edu/33721374/Clavier_C_and_de_Leeuw_E_2013_Framing_public_policy_in_health_promotion_Ubiquitous_yet_elusive_In_C_Clavier_and_E_de_Leeuw_Eds_Health_Promotion_And_the_Policy_Process_pp_1_22_Oxford_Oxford_University_Press (date of access: 09.11.2025).
32. Lane Jeff. Strengthening health policy development and management systems in low- and middle- income countries: South Africa's approach. *Health Policy OPEN*. Article Open. Access 2020. DOI: <https://doi.org/10.1093/heapro/daq07910.1016/j.hlopen.2020.100010>
33. Simone Diamandis. Frameworks, theories and models used in the development of health policies: A systematic review of systematic reviews. *Health Policy*. Volume 162. December 2025. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.healthpol.2025.105451>
34. Засуха М. В. Сутність цифрової трансформації публічного управління. *Проблеми сучасних трансформацій*. Серія: право, публічне управління та адміністрування. № 12. 2024. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-12-02-04>
35. Пехник А. В. Теорія інститутів та інституціональних змін Дугласа Норта в рамках формування ефективних політико-економічних систем. *Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку України в умовах європейської інтеграції* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

(м. Одеса, 18 травня 2018 р.) У 2-х т. Т. 1 / відп. ред. Г. О. Ульянова. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2018. С. 213–216.

36. Як використовувати модель сприйняття технології для покращення впровадження моделювання охорони здоров'я. URL: <https://www.healthysimulation.com/uk/>. (дата звернення 10.11.2025)

37. Назарчук О. Визначення поняття «міжсекторальна взаємодія» в контексті сучасних світових і вітчизняних реалій. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2024. Випуск 55, с. 388–393. DOI: <https://doi.org/10.30970/PPS.2024.55.46>

Rudenko R. I. THEORETICAL BASIS OF PUBLIC MANAGEMENT OF DIGITAL TRANSFORMATION PROCESSES IN THE SPHERE OF HEALTHCARE

The article is devoted to the theoretical foundations of public administration of digital transformation processes in the healthcare sector in Ukraine under current realities: full-scale war, post-pandemic challenges, and post-war recovery.

The purpose of the study is to conduct a systematic analysis of the current state of development of theoretical foundations of public administration of digital transformation in healthcare, to identify theoretical gaps, strategic contradictions, and prospects for their integration into state healthcare governance practices.

Materials and methods: historical-genetic, comparative governance, system-structural, and critical analysis of scientific literature (37 sources, 2020–2025).

Main results. It has been established that the modern theoretical base of public administration is formed through the interdisciplinary integration of e-governance, digital health, and innovative management concepts. A stable theoretical-methodological triad has been identified: 1) institutional change theory; 2) Technology Acceptance Model (TAM); 3) the concept of cross-sectoral collaboration. The author proposes an original definition of public administration in healthcare as an integrated system of interaction between state bodies, business, and civil society institutions aimed at a client-centred (patient-centred) model through innovative managerial approaches. It is substantiated that the healthcare sector serves as the most sensitive litmus test for implementing theoretical achievements in public administration, as it combines key dimensions: governmental, social, economic, and professional. The vector of domestic research in public administration is shown to be inextricably linked to national reforms, decentralization, and societal transformation, with public-private partnerships, integration into global challenges, and the strategic focus on serving society being the core discourse at the national level.

Conclusions. Theoretical gaps are highlighted: insufficient integration of TAM with institutional changes, fragmented data governance policy during wartime, and weak adaptation of New Public Management to post-crisis realities. The formation of a hybrid model of public administration of digital transformation in healthcare is proposed as a promising direction, ensuring institutional stability, public trust, and strategic effectiveness of Ukraine's national digital.

Key words: public administration, digital transformation, healthcare, institutional change, TAM, cross-sectoral collaboration, e-governance, patient-centredness.

Дата надходження статті: 30.10.2025

Дата прийняття статті: 20.11.2025

Опубліковано: 29.12.2025